

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Ректор Харківського національного педагогічного
університету імені Г. С. Сковороди

професор Юрій БОЙЧУК

2023 р.

ВИТЯГ

із протоколу № 15 від 27.06.2023 року
засідання фахового семінару кафедри освітології та інноваційної педагогіки
Харківського національного педагогічного університету імені
Г. С. Сковороди для проведення експертизи та визначення наукової
новизни, теоретичного та практичного значення
результатів дисертації ГО ІЦЗЯНА на тему
«Тенденції розвитку вищої музично-педагогічної освіти
в Китайській Народній Республіці»,
поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії
зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки

ПРИСУТНІ: доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки Анна БОЯРСЬКА-ХОМЕНКО; доктори педагогічних наук, професори, професори кафедри освітології та інноваційної педагогіки: Ольга БАШКІР, Світлана ВАСИЛЬЄВА, Олена ДРУГАНОВА, Людмила ЗЕЛЕНСЬКА, Світлана ЗОЛОТУХІНА, Світлана ЛУПАРЕНКО, Марина ПІСОЦЬКА, Олена ПОПОВА, Людмила РИБАЛКО, Тетяна СОБЧЕНКО, Наталія ТКАЧОВА, Людмила ШТЕФАН; доктори педагогічних наук, доценти, професори кафедри освітології та інноваційної педагогіки Олена КІН, Тетяна ТВЕРДОХЛІБ; кандидати педагогічних наук, доценти, доценти кафедри освітології та інноваційної педагогіки: Алла БАЛАЦИНОВА, Наталя БОРИСЕНКО, Анжела ДЕНИСЕНКО, Алла ЦАПКО.

Головуючий на засіданні: доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки Анна БОЯРСЬКА-ХОМЕНКО.

Секретар засідання: кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри освітології та інноваційної педагогіки Алла ЦАПКО.

Науковий керівник: доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри музичного мистецтва Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди Катерина ЮР'ЄВА.

Рецензенти:

- доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри східних мов Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди Любов КАЛАШНИК;

– кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри музичного мистецтва Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди Ганна КОРЧАГІНА.

СЛУХАЛИ:

Здобувача наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки ГО Іцзян.

ГО Іцзян, 1971 року народження, громадянство – Китайська Народна Республіка, освіта – вища, 1994 року закінчив Музичну консерваторію м. Сичуань, за спеціальністю «Вокальна музика»), робота: Чжецзянський симфонічний оркестр – президент оркестру, Чжецзянська хорова асоціація – віце-президент асоціації (провінція Чжецзян, КНР).

Закінчив аспірантуру Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди (2021 р.).

Освітньо-наукову програму ГО Іцзян опанував у повному обсязі, успішно пройшов усі передбачені індивідуальним планом аспіранта форми контролю.

Тема дослідження затверджена вченою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди (протокол № 3 від 25.04.2017 р.). Дисертаційну роботу виконано в Харківському національному педагогічному університеті імені Г. С. Сковороди.

1. Наукова доповідь дисертанта ГО Іцзяна щодо дисертаційної роботи на тему «Тенденції розвитку вищої музично-педагогічної освіти в Китайській Народній Республіці».

ГО Іцзян: Шановна Анно Володимирівно! Шановні викладачі, члени кафедри! Вашій увазі пропонується наукове дослідження на тему «Тенденції розвитку вищої музично-педагогічної освіти в Китайській Народній Республіці».

Актуальність дослідження зумовлена тим, що для педагогів-дослідників сфери естетичного виховання, мистецької освіти, музичної педагогіки і музично-педагогічної освіти та практикуючих освітян важливим є вивчення, аналіз та креативне використання досвіду партнерів з обох країн, якими є Китай та Україна.

Доцільність дослідження актуалізується також необхідністю розв'язання низки *суперечностей* між:

– необхідністю докорінного реформування підготовки вчителів музичного мистецтва в Україні в умовах реалізації концепції Нової української школи та його неможливістю без критичного вивчення й урахування сучасних напрацювань національних систем музично-педагогічної освіти інших країн;

– потребою в розробці методологічних засад реформування підготовки вчителів музичного мистецтва з урахуванням прогресивного зарубіжного досвіду та браком системних досліджень такого досвіду концептуально-загальнонавчального характеру;

– важливістю опори в реформуванні підготовки вчителів музичного мистецтва в Україні на сучасні тенденції розвитку зарубіжних систем підготовки музично-педагогічних кадрів та недостатнім рівнем вивчення й концептуалізації таких тенденцій.

Об'єкт дослідження – вища музично-педагогічна освіта в Китайській Народній Республіці.

Предмет дослідження – тенденції розвитку вищої музично-педагогічної освіти Китайської Народної Республіки на сучасному етапі.

Мета дослідження – на основі аналізу й узагальнення теоретичних ідей і практики підготовки вчителів музичного мистецтва виявити тенденції розвитку музично-педагогічної освіти в КНР для творчого використання педагогічно цінного досвіду в умовах сучасної педагогічної освіти України.

Згідно з метою визначені такі *завдання дослідження*:

1. Розкрити соціально-історичні передумови та етапи становлення і розвитку вищої музично-педагогічної освіти в КНР.

2. Простежити на основі аналізу нормативних документів динаміку державних пріоритетів в естетичному вихованні й мистецькій освіті в КНР та їх кадровому забезпеченні.

3. Схарактеризувати сучасні моделі і практику підготовки музично-педагогічних кадрів у закладах вищої освіти КНР.

4. Розкрити тенденції, виявити педагогічно цінні ідеї та досвід вищої музично-педагогічної освіти в КНР, накреслити перспективи їх критичного осмислення і творчого використання в умовах сучасної педагогічної освіти України.

На різних етапах наукового пошуку використовувалися такі методи дослідження:

– *теоретичні* методи дослідження: *загальнонаукові* (аналіз, порівняння, зіставлення, узагальнення, синтез – з метою вивчення довідникової, філософської, психолого-педагогічної, методичної літератури з проблеми дослідження, нормативних документів, що регулюють функціонування системи освіти, зокрема музично-педагогічної, в КНР, та навчально-методичних матеріалів, які характеризують практику підготовки вчителів музичного мистецтва у системі музично-педагогічної освіти; теоретичне моделювання – для розроблення анкет і для окреслення тенденцій та визначення напрямів творчого використання прогресивних ідей і досвіду китайських педагогів в умовах сучасної педагогічної освіти України), а також конкретно-наукові методи: *історико-педагогічний ретроспективний* – для визначення специфіки вищої музично-педагогічної освіти в Китайській Народній Республіці; *генетичний* – для виявлення передумов та уточнення етапів становлення й розвитку музично-педагогічної освіти в Китаї; *системно-структурний* – з метою систематизації теоретичних ідей підготовки вчителів музичного мистецтва та узагальнення досвіду їх практичної реалізації в закладах вищої освіти Китайської Народної Республіки; *проблемно-цільовий* – для аналізу джерельної бази: науково-методичної літератури, періодичних видань, нормативних та інструктивних освітянських документів з метою виокремлення особливостей підготовки вчителів музичного мистецтва; *порівняльно-педагогічний* – для зіставлення теоретичних ідей і практики вищої музично-педагогічної освіти в КНР та Україні;

– *емпіричні* методи – анкетування педагогів-музикантів різних закладів освіти для виявлення думок педагогів-практиків сфери музичної та музично-педагогічної освіти щодо сучасного стану, наявних проблем і найближчих перспектив розвитку системи підготовки музично-педагогічних кадрів у Китайській Народній Республіці;

– *статистичні* методи – для опрацювання отриманих емпіричних даних.

У дисертації на основі вивчення генези, теоретичних ідей і практики підготовки вчителів музики в закладах вищої освіти КНР виявлено сучасні тенденції розвитку вищої музично-педагогічної освіти в Китайській Народній Республіці

З'ясовано, що передумови виникнення вищої музично-педагогічної освіти закладалися упродовж усієї історії розвитку китайської цивілізації, що налічує не одну тисячу років.

Уточнено періодизацію розвитку музично-педагогічної освіти в КНР і представлено її у вигляді семи етапів: I – етап становлення музично-педагогічної освіти в умовах соціалістичних перетворень (1949–1957 рр.); II – етап підготовки музично-педагогічних кадрів в умовах проведення політики «великого стрибка» (1958–1965 рр.); III – етап руйнування в період «культурної революції» (1966–1976 рр.); IV – етап відродження (1977–1984 рр.); V – етап прискореної модернізації в умовах реалізації політики реформ та відкритості (1985–2001 рр.); VI – етап розбудови вищої музично-педагогічної освіти на засадах забезпечення якості (2002–2009 рр.); VII – етап інтенсивного розвитку вищої музично-педагогічної освіти на засадах гуманізації, інтеграції, інновацій, інтернаціоналізації (2010 р. – наш час).

Визначено на основі аналізу нормативної бази від 1980-х років до сьогодення основні напрями удосконалення роботи з естетичного виховання та мистецької освіти дітей і молоді: 1) реформування існуючих і розробка нових навчальних курсів мистецького спрямування та включення їх до навчальних планів закладів освіти всіх типів і рівнів; 2) позакласна та позашкільна мистецька робота, що має утворювати єдине культурно-мистецьке середовище закладу освіти та місцевої громади; 3) кадрове забезпечення мистецької освіти всіх закладів освіти; 4) наукові дослідження та міжнародна співпраця в галузі мистецької освіти; 5) модернізація матеріально-технічного забезпечення та інформатизація мистецької освіти.

З'ясовано, що через усі нормативні документи КНР від 1980-х років до сьогодні наскрізною лінією проходить піклування про кадрове забезпечення естетичного виховання й мистецької освіти, зокрема, про підготовку майбутніх учителів музичного мистецтва в системі вищої музично-педагогічної освіти.

Схарактеризовано сучасні моделі і практику підготовки музично-педагогічних кадрів у закладах вищої освіти КНР. З'ясовано, що з 1990-х рр. у КНР склалася структура закладів, які надають вищу музично-педагогічну освіту: насамперед музичні підрозділи нормальних (педагогічних) університетів, а також музичні консерваторії та музичні підрозділи багатопрофільних університетів. Кожен з названих типів вишів реалізує свою модель музично-педагогічної освіти.

Розкрито й обґрунтовано сучасні тенденції розвитку вищої музично-педагогічної освіти в Китайській Народній Республіці:

1. Збереження у змісті вищої музично-педагогічної освіти пріоритетності соціалістичної ідеології з китайською специфікою для нової ери.

2. Опора на моральне виховання як ядро цілісного, всебічного розвитку особистості.

3. Розвиток державно-громадської системи забезпечення якості вищої музично-педагогічної освіти.

4. Диверсифікація моделей здобуття музично-педагогічної освіти.

5. Інтернаціоналізація вищої музично-педагогічної освіти зі збереженням китайської специфіки.

Дякую за увагу!

2. Запитання до доповідача, відповіді на них.

ГОЛОВУЮЧИЙ: «Які будуть запитання до ГО Іцзяна?».

Людмила РИБАЛКО, доктор педагогічних наук, професор: «Одним із завдань Вашого дослідження було виявлення передумов становлення вищої музично-педагогічної освіти в КНР. Що є такими передумовами?».

ГО Іцзян: «Дякую за питання. До передумов становлення вищої музично-педагогічної освіти ми віднесли: багату музичну культуру Китаю, а також важливу роль музики в духовному житті китайського народу, зумовлену високою оцінкою конфуціанським вченням її морально-виховної ролі в суспільстві; потребу в учителях музики, спричинену відкриттям, починаючи з середини ХІХ століття, різноманітних просвітницьких і навчальних закладів, навчальні плани яких передбачали естетичне виховання, зокрема, засобами музичного мистецтва; досвід реалізації у педагогічних вишах Китайської Республіки спеціальності «музикант-педагог загальноосвітньої школи» для задоволення кадрових потреб шкіл країни, де уроки музики набули статусу обов'язкових».

Світлана ЗОЛОТУХІНА, доктор педагогічних наук, професор: «Ви говорили про типи закладів, які надають музично-педагогічну освіту. Яким чином таку освіту можуть надавати багатoproфільні університети?»

ГО Іцзян: «Дякую за питання. Багатoproфільні університети спочатку намагалися дублювати підготовку музикантів-виконавців, але швидко зрозуміли, що не витримають конкуренцію з консерваторіями, і переорієнтувалися на підготовку фахівців музичного мистецтва широкого профілю, які можуть виконувати функції менеджерів, журналістів, інженерів звукозапису або створення й обробки електронної музики, організаторів мистецьких івентів тощо, забезпечуючи потреби в кадрах музичного профілю для різних соціальних сфер. Їх випускники, які опанували музичний фах, так чи інакше виконують педагогічні, музично-просвітницькі функції в широкому соціальному контексті».

Людмила ЗЕЛЕНСЬКА, доктор педагогічних наук, професор: «Які уточнення Ви внесли в періодизацію розвитку вищої музично-педагогічної освіти в КНР?».

ГО Іцзян: «Дякую за питання. Сьогодні не існує загальновизнаної періодизації розвитку вищої музично-педагогічної освіти в Китаї, як, власне, і періодизації розвитку освіти в цілому. Нам відомі спроби дослідників Лю Цінь і Чень Хуейхуей розробити періодизацію розвитку музично-педагогічної освіти, але їх періодизації є формальними. Свого часу, на межі ХХ і ХХІ століть, періодизації розвитку системи освіти Китаю в цілому запропонували Боєнко, Ду Яньянь, Михайличенко. Але на сьогодні ці періодизації вже застаріли. Тому ми взяли за основу праці колишніх аспірантів нашого університету Лу Шаньшань і Чжан Луна. Спираючись на документи центральних органів влади, ми уточнили межі першого і другого етапу, а також надали характеристику нинішнього, сьомого як етапу розвитку освіти на засадах гуманізації, забезпечення якості, інтеграції, інновацій, інтернаціоналізації».

Наталія ТКАЧОВА, доктор педагогічних наук, професор: «Ви говорили про удосконалення роботи з естетичного виховання та мистецької освіти дітей і молоді й одним з напрямів назвали позакласну та позашкільну роботу. Поясніть Вашу думку».

ГО Іцзян: «Дякую за питання. Так, ми виявили, що за останні 30 років взаємодія закладу освіти та місцевої громади й суспільства в цілому трансформувалася від забезпечення і підтримки соціумом розвитку мистецької освіти в школі до перетворення закладу освіти на осередок і хаб культурно-мистецького життя місцевої громади. Таке зміщення акцентів сприяє активнішому включенню учнів у мистецьку діяльність і вихованню в дітей і молоді відповідальності, ініціативності, кретивності, прагненню працювати на благо суспільства».

Людмила ШТЕФАН, доктор педагогічних наук, професор: «Як одну із тенденцій розвитку вищої музично-педагогічної освіти в КНР Ви назвали інтернаціоналізацію. У яких формах реалізується інтернаціоналізація вищої музично-педагогічної освіти?»

ГО Іцзян: «Дякую за питання. Інтернаціоналізація освітнього процесу китайських вишів, зокрема їхніх структурних підрозділів – факультетів і коледжів мистецько-педагогічного спрямування, відбувається у формі участі в міжнародних творчих конкурсах, фестивалях, концертах; академічній мобільності; виконанні спільних дослідницьких проєктів; започаткуванні програм подвійних дипломів із провідними освітніми установами на всіх п'яти континентах; створенні міжнародних творчих асоціацій тощо».

3. Виступи рецензентів дисертації.

Любов КАЛАШНИК, доктор педагогічних наук, професор.

Дисертаційна робота ГО Іцзяна на тему «Тенденції розвитку вищої музично-педагогічної освіти в Китайській Народній Республіці» є самостійним і завершеним науковим дослідженням на правах рукопису, яке виконано здобувачем особисто на актуальну тему з використанням комплексу адекватних теоретичних та емпіричних методів наукового пошуку. Робота характеризується єдністю змісту, містить нові науково обґрунтовані результати проведених здобувачем теоретичних та емпіричних досліджень, які мають наукову новизну,

теоретичне та практичне значення, свідчать про особистий внесок здобувача в науку та достатньо повно оприлюднені в наукових працях здобувача. За своєю актуальністю, науковою новизною отриманих результатів, теоретичним і практичним значенням дисертація відповідає спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки та вимогам до оформлення дисертації, затвердженим Наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 № 40 (із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки України № 759 від 31.05.2019), пп. 6, 7 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12.01.2022 р. № 44 (зі змінами від 21.03.2022 р. № 341) і може бути рекомендована до захисту в разовій спеціалізованій вченій раді зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки в Харківському національному педагогічному університеті імені Г. С. Сковороди. (Повний текст рецензії додається).

Ганна КОРЧАГІНА, кандидат педагогічних наук, доцент.

Актуальність та практична цінність роботи Го Іцзяна є високою завдяки ґрунтовному аналізу широкого масиву джерел (законодавчо-нормативних актів КНР, сайтів закладів вищої освіти, які здійснюють музично-педагогічну освіту, китайської мистецької та педагогічної періодики тощо), багато з яких є новими для української наукової спільноти. Дисертантом введено до наукового обігу в Україні нові документи, що презентують навчально-методичне забезпечення вищої музично-педагогічної освіти в КНР: навчальні плани та програми навчальних дисциплін, наведені в додатках на 64 сторінках. З огляду на зазначене, рекомендуємо роботу ГО Іцзяна на тему «Тенденції розвитку вищої музично-педагогічної освіти в Китайській Народній Республіці» до захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки в разовій спеціалізованій вченій раді в Харківському національному педагогічному університеті імені Г. С. Сковороди. (Повний текст рецензії додається).

4. Відповіді здобувача на зауваження рецензентів (у разі їх наявності).

ГО Іцзян: «Ми вдячні шановним рецензентам, доктору педагогічних наук, професору, пані Любові КАЛАШНИК та кандидату педагогічних наук, доценту пані Ганні КОРЧАГІНІЙ за позитивну оцінку нашої роботи. У цілому погоджуємося з висловленими в процесі рецензування зауваженнями та побажаннями і врахуємо їх у подальшій роботі. Дякую за увагу!».

5. Відгук наукового керівника. Катерина ІОР'ЄВА, доктор педагогічних наук, доцент.

Дисертант ГО Іцзян успішно опанував освітню складову освітньо-наукової програми третього рівня вищої освіти за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки, пройшов науково-викладацьку практику згідно з навчальним планом. У процесі написання дисертації ГО Іцзян виявив наполегливість, вдумливість,

відповідальність. Ретельно виконував всі завдання і доручення наукового керівника. У процесі виконання дослідження здобув уміння працювати з великими обсягами наукових матеріалів, об'єктивно аналізувати, зіставляти, узагальнювати, висувати обґрунтовані припущення, аргументувати власну позицію. У процесі підготовки і проведення анкетування ГО Іцзян проявив себе як талановитий організатор, уважний дослідник, об'єктивний інтерпретатор отриманих наукових даних.

У цілому дисертант Го Іцзян виконав пошукову роботу на достатньо високому науково-теоретичному рівні, про що свідчать наукова новизна, теоретична і практична значущість, вірогідність і обґрунтованість отриманих результатів. Отже, дисертація ГО Іцзяна «Тенденції розвитку вищої музично-педагогічної освіти в Китайській Народній Республіці» може бути рекомендована до захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії (PhD) зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки. (Повний текст відгуку додається).

6. Обговорення дисертації учасниками засідання

В обговоренні взяли також участь: доктори педагогічних наук, професори Людмила ЗЕЛЕНСЬКА, Світлана ЗОЛОТУХІНА, Олена ПОПОВА, Людмила РИБАЛКО, Тетяна СОБЧЕНКО Наталія ТКАЧОВА, Людмила ШТЕФАН.

ГОЛОСУВАЛИ: Результати голосування – одноголосно.

УХВАЛИЛИ:

1. Затвердити висновок у такому формулюванні:

ВИСНОВОК

Актуальність теми дослідження та її зв'язок із загальнодержавними планами наукових робіт. Робота присвячена аналізу й узагальненню теоретичних ідей і практики підготовки вчителів музичного мистецтва в Китайській Народній Республіці та виявленню на цих підставах тенденцій розвитку музично-педагогічної освіти в Китаї для творчого використання педагогічно цінного досвіду в умовах сучасної педагогічної освіти України.

Актуальність теми дослідження зумовлена необхідністю розв'язання низки суперечностей між:

– необхідністю докорінного реформування підготовки вчителів музичного мистецтва в Україні в умовах реалізації концепції Нової української школи та його неможливістю без критичного вивчення й урахування сучасних напрацювань національних систем музично-педагогічної освіти інших країн;

– потребою в розробці методологічних засад реформування підготовки вчителів музичного мистецтва з урахуванням прогресивного зарубіжного досвіду та браком системних досліджень такого досвіду концептуально-узагальнювального характеру;

– важливістю опори в реформуванні підготовки вчителів музичного мистецтва в Україні на сучасні тенденції розвитку зарубіжних систем підготовки

музично-педагогічних кадрів та недостатнім рівнем вивчення й концептуалізації таких тенденцій.

Дисертацію виконано в межах комплексних програм науково-дослідної роботи кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди «Підвищення ефективності педагогічного процесу в середніх загальноосвітніх і вищих навчальних закладах» (№ 0115U005821 від 23.12.2015 р.), пізніше – кафедри освітології та інноваційної педагогіки «Наукові основи і навчально-методичний супровід педагогічного процесу в закладах освіти: історико-педагогічний, компаративний та прогностичний аспекти» (№ 0121U107474 від 22.01.2021 р.)

Тему дослідження затверджено вченою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди (протокол № 3 від 25 квітня 2017 р.). Дисертаційну роботу виконано у Харківському національному педагогічному університеті імені Г. С. Сковороди.

Конкретний особистий внесок дисертанта в одержанні наукових результатів, що виносяться на захист.

У дисертації ГО Іцзяна здійснено ґрунтовний багатоаспектний аналіз генези, теорії та практики підготовки вчителів музичного мистецтва в закладах вищої освіти КНР і на цій основі виявлено сучасні тенденції розвитку вищої музично-педагогічної освіти в Китайській Народній Республіці.

Дисертантом опрацьовано широке коло джерел. Джерельну базу дослідження, поряд із фондами провідних наукових бібліотек України, утворюють фонди бібліотек Чжецзянської музичної консерваторії (Ханчжоу, КНР), Чжецзянського нормального (педагогічного) університету (Ханчжоу, КНР) та Ханчжоуського нормального (педагогічного) університету (Ханчжоу, КНР); державні документи уряду КНР з проблем освіти, зокрема мистецької; матеріали мережі Інтернет (офіційні сайти ЮНЕСКО, Уряду КНР, Міністерства освіти КНР, Центральної музичної консерваторії (Пекін, КНР), Китайської музичної консерваторії (Пекін, КНР), Школи музичної освіти Музичної консерваторії Уханя (Ухань, КНР), Південно-Китайського університету сільського господарства (Гуанжоу, КНР), Нанкінського університету мистецтв (Нанкін, КНР), Школи освіти Університету Мінцзу (КНР), Північно-східного педагогічного університету (Чанчунь, КНР); Електронної мережі вчителів Китаю); праці українських, зарубіжних і китайських авторів (педагогів, мистецтвознавців, істориків, соціологів), які досліджували окремі проблеми історії та сучасного стану мистецької та музично-педагогічної освіти в Китаї. У процесі дослідження опрацьовано публікації близько 30 провідних періодичних видань Китайської Народної Республіки переважно мистецької і педагогічної тематики.

Дисертантом проаналізовано освітні програми музично-педагогічного спрямування Чжецзянської музичної консерваторії (Ханчжоу, КНР), Чжецзянського нормального (педагогічного) університету (Ханчжоу, КНР), Ханчжоуського нормального (педагогічного) університету (Ханчжоу, КНР) та перекладено українською мовою програми навчальних дисциплін – освітніх компонентів названих освітніх програм.

Дисертантом розроблено програму і проведено емпіричне дослідження – анкетування педагогів-практиків сфери музичної та музично-педагогічної освіти для виявлення їхніх думок щодо сучасного стану, наявних проблем і перспектив розвитку системи підготовки музично-педагогічних кадрів у КНР. Результати анкетування, з-поміж іншого, використано ГО Іцзяном у процесі виявлення й обґрунтування сучасних тенденцій розвитку вищої музично-педагогічної освіти в КНР.

Особистий внесок дисертанта в працях, написаних у співавторстві, полягає: у статті (Го Іцзян, Чжан Хао, Чжао Бейбей, Юр'єва, 2020) – в доборі документів для аналізу, обґрунтуванні провідних ідей і положень; у тезах (Го Іцзян, Юр'єва, 2020) ГО Іцзяном запропоновано перелік і схарактеризовано напрями сучасного розвитку музично-педагогічної освіти в КНР.

Наукова новизна отриманих результатів визначається тим, що в ході наукового пошуку *вперше*:

– обґрунтовано провідні тенденції розвитку сучасної системи вищої музично-педагогічної освіти КНР: 1) збереження пріоритетності соціалістичної ідеології з китайською специфікою для нової ери; 2) опора на моральне виховання як ядро цілісного, всебічного розвитку особистості; 3) розвиток державно-громадської системи забезпечення якості вищої музично-педагогічної освіти; 4) диверсифікація моделей здобуття музично-педагогічної освіти; 5) інтернаціоналізація вищої музично-педагогічної освіти зі збереженням китайської специфіки;

– схарактеризовано три моделі вищої музично-педагогічної освіти, яку надають заклади різних типів: музичні консерваторії, музичні підрозділи нормальних (педагогічних) університетів, а також музичні підрозділи багатoproфільних університетів;

– визначено напрями творчого використання цінних теоретичних ідей і досвіду вищої музично-педагогічної освіти КНР в умовах сучасної педагогічної освіти України: 1) розроблення інтегрованих міждисциплінарних курсів; 2) організація різних видів практик майбутніх учителів музичного мистецтва, зокрема соціальної практики та менторингу «Рівний – рівному», які запроваджуються у багатoproфільних університетах КНР; 3) розроблення навчальних дисциплін, побудованих на традиціях регіональної музичної культури; 4) інтеграція до змісту освітніх програм музично-педагогічної спрямованості найкращих світових музичних і педагогічних досягнень при збереженні національної специфіки; 5) цифровізація вищої музично-педагогічної освіти;

уточнено періодизацію розвитку вищої музично-педагогічної освіти в Китайській Народній Республіці, зокрема зроблено висновок про те, що у своєму становленні вона пройшла сім етапів: перший (1949–1957) – етап *становлення музично-педагогічної освіти в умовах соціалістичних перетворень*; другий (1958–1965) – етап *підготовки музично-педагогічних кадрів в умовах проведення політики «великого стрибка»*; третій (1966–1976) – етап *руйнування в період «культурної революції»*; четвертий (1977–1984) – етап *відродження*; п'ятий (1985–2001) – етап *прискореної модернізації в умовах реалізації політики*

реформ та відкритості; шостий (2002–2009) – етап розбудови вищої музично-педагогічної освіти на засадах забезпечення якості; сьомий (2010 – наш час) – етап інтенсивного розвитку вищої музично-педагогічної освіти на засадах гуманізації, інтеграції, інновацій, інтернаціоналізації;

набули подальшого розвитку уявлення про еволюцію поглядів сучасної китайської держави на суспільну роль естетичного виховання і мистецької освіти, а також підходи до їх кадрового забезпечення;

до наукового обігу в Україні введено нові документи, що презентують навчально-методичне забезпечення вищої музично-педагогічної освіти в КНР: навчальні плани та програми навчальних дисциплін.

Теоретичне і практичне значення отриманих результатів.

Теоретичне значення отриманих результатів полягає у цілісному аналізі генези, теоретичних ідей і практики підготовки вчителів музики в закладах вищої освіти КНР, на основі якого виявлено сучасні тенденції розвитку вищої музично-педагогічної освіти в Китайській Народній Республіці.

Схарактеризовано сучасні моделі і практику підготовки музично-педагогічних кадрів у закладах вищої освіти КНР: музичних підрозділах нормальних (педагогічних) університетів, музичних консерваторіях та музичних підрозділах багатопрофільних університетів. Кожен з названих типів вишів реалізує свою модель музично-педагогічної освіти.

Накреслено напрями критичного осмислення і творчої реалізації досвіду підготовки музично-педагогічних кадрів закладами вищої освіти КНР в умовах педагогічної та музично-педагогічної освіти України.

Практичне значення роботи визначається тим, що висновки та основні положення дослідження можуть бути використані в розробці навчальних дисциплін, підготовці навчально-методичних посібників, підручників, хрестоматій з порівняльної педагогіки, синології, історії зарубіжної педагогіки; у процесі читання спецкурсів і проведення спецсеминарів з проблем зарубіжної вищої і мистецької освіти; з метою здійснення порівняльного аналізу розвитку мистецько-педагогічної думки і практики підготовки музично-педагогічних кадрів у різних країнах.

Матеріали дослідження доцільно використовувати в процесі викладання навчальних дисциплін «Педагогіка», «Порівняльна педагогіка», «Мистецька педагогіка», «Музична педагогіка» тощо, організації та проведенні різних видів практик у закладах вищої педагогічної та музично-педагогічної освіти, у системі післядипломної педагогічної освіти, у наукових і навчально-наукових дослідженнях, у процесі розроблення нових навчальних дисциплін і практик та їх навчально-методичного забезпечення, при написанні підручників, навчальних посібників та ін.

Апробація результатів дослідження здійснювалася на засіданнях кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи (до 2020 р.), кафедри педагогіки (до 08.02.2021 р.), пізніше – кафедри освітології та інноваційної педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди (2017–2022 рр.), а також була презентована в доповідях і повідомленнях на конференціях різного рівня, зокрема: *Міжнародних –*

«Методологія сучасних наукових досліджень» (2017, 2018, 2022), «Естетичні засади розвитку педагогічної майстерності викладачів мистецьких дисциплін» (2020), «Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика» (2021), *Всеукраїнських – «Українська освіта і наука в XXI столітті: погляд молоді»* (2017).

Список публікацій дисертанта за темою дослідження

Статті у провідних фахових виданнях України, зокрема, включених до міжнародних наукометричних баз:

- Го, Іцзян, Чжан, Хао, Чжао, Бейбей, & Юр'єва, К. (2020). Нормативна база сучасного естетичного виховання в Китаї. *Засоби навчальної та науково-дослідної роботи*, 55, 103–130. <https://doi.org/10.34142/2312-1548.2020.55.08> (*Index Copernicus, ERIH PLUS*)
- Го, Іцзян. (2021a). 8 запитань китайським педагогам-музикантам. *Засоби навчальної та науково-дослідної роботи*, 56, 108–125. <https://doi.org/10.34142/2312-1548.2021.56.07> (*Index Copernicus, ERIH PLUS*)
- Го, Іцзян. (2021b). Музично-педагогічна освіта в провінції Чжецзян. *Засоби навчальної та науково-дослідної роботи*, 57, 121–151. <https://doi.org/10.34142/2312-1548.2021.57.10> (*Index Copernicus, ERIH PLUS*)
- Го, Іцзян. (2022a). Нова система підготовки вчителів музики в Китаї: гуманізація, інтеграція, зарубіжний досвід. *Засоби навчальної та науково-дослідної роботи*, 58, 169–183. <https://doi.org/10.34142/2312-1548.2022.58.15> (*Index Copernicus, ERIH PLUS*)

Статті в зарубіжних наукових виданнях

- 郭义江 [Го, Іцзян]. (2017a). 高职院校音乐表演优势专业的建设与思考——以浙江艺术职业学院为例 [Конструювання та осмислення спеціалізацій музичного виконавства у вищих професійних коледжах (на прикладі Чжецзянського мистецького професійного коледжу)]. *艺术教育 [Art Education]*, 11, 47–49. <https://dspace.hnpu.edu.ua/handle/123456789/10203>

Опубліковані праці апробаційного характеру:

- Го, Іцзян, & Юр'єва, К. (2020). Сучасні напрями розвитку музично-педагогічної освіти в КНР. У Терешко І. Г. (Голов. ред.), *Естетичні засади розвитку педагогічної майстерності викладачів мистецьких дисциплін : матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Умань, 9–10 квіт. 2020 р.)* (с. 20–25). Умань: ВІЗАВІ. <https://dspace.hnpu.edu.ua/handle/123456789/10169>
- Го, Іцзян. (2017b). Музична освіта в КНР на межі XX і XXI століть. У О. А. Андрущенко (Голов. ред.), *Українська освіта і наука в XXI столітті: погляд молоді: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції молодих учених (11–12 травня 2017 року, м. Харків)* (с. 8–10). Харків: ХНПУ імені Г. С. Сковороди. <https://dspace.hnpu.edu.ua/handle/123456789/10204>
- Го, Іцзян. (2017c). Передумови започаткування музично-педагогічної освіти в Китаї. У О. А. Андрущенко (Голов. ред.), *Методологія сучасних наукових*

досліджень : збірник наукових праць за результатами XIV Міжнародної науково-практичної конференції (16–17 листопада 2017 р., м. Харків) (с. 22–25). Харків: ХНПУ імені Г. С. Сковороди. <https://dspace.hnpu.edu.ua/handle/123456789/10205>

Го, Іцзян. (2018). Підготовка музикантів-педагогів у Китаї наприкінці ХХ століття. У: Ю. Д. Бойчук, К. А. Юр'єва (Ред.), *Методологія сучасних наукових досліджень : збірник наукових праць за результатами XV Міжнародної науково-практичної конференції (15–16 листопада 2018 р., м. Харків)* (с. 17–20). Харків: ХНПУ імені Г. С. Сковороди. <https://dspace.hnpu.edu.ua/handle/123456789/10202>

Го, Іцзян. (2021с). Тенденції модернізації музично-педагогічної освіти в сучасному Китаї. У *Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика : матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (Харків, 31 березня – 2 квітня 2021 р.)*. У 2 томах (с. 22–25). Харків: Мітра. <http://dspace.hnpu.edu.ua/handle/123456789/5427>

Го, Іцзян. (2022b). Інтеграція системи підготовки музично-педагогічних кадрів КНР до міжнародного освітнього простору. У *Методологія сучасних наукових досліджень : збірник наукових праць за результатами XVIII Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 300-річчю Г. С. Сковороди (12–13 травня 2022 р., м. Харків)* (с. 17–20). Харків: ХНПУ імені Г. С. Сковороди. <https://dspace.hnpu.edu.ua/handle/123456789/10168>

Повнота викладу матеріалів дисертації у надрукованих працях.

Основні теоретичні положення та результати дисертації повно відображено в 11 публікаціях, з яких 9 одноосібних: 4 статті – у наукових фахових виданнях України, що внесені до міжнародних наукометричних баз, 1 стаття – у провідному фаховому виданні КНР, 6 тез доповідей на конференціях.

Відповідність змісту дисертації спеціальності, за якою вона подається до захисту. Дисертаційна робота ГО Іцзяна «Тенденції розвитку вищої музично-педагогічної освіти в Китайській Народній Республіці» відповідає спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки.

Оцінка мови та стилю дисертації. Дисертація написана з дотриманням наукового стилю, принципів єдності термінології та логічної послідовності викладу. Структура дисертаційної праці повною мірою відображує логіку і послідовність етапів здійсненого ГО Іцзяном дослідження. Текст роботи викладено правильною в граматичному і стилістичному відношенні українською мовою.

Зміст дисертації, її оформлення, кількість публікацій автора повністю відповідають вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 зі змінами від 21.03.2022 р. № 341).

У процесі перевірки дисертації за допомогою програми Unichesk визначено, що унікальність тексту становить 89,9%, схожість (переважно з текстами статей дисертанта) становить 10,1%, що відповідає вимогам університету та МОН України.

2. За результатами проведеної експертизи про наукову новизну теоретичне і практичне значення результатів дисертації рекомендувати створення разової спеціалізованої вченої ради для публічного захисту дисертації ГО Іцзяна на тему «Тенденції розвитку вищої музично-педагогічної освіти в Китайській Народній Республіці».

Головуючий на засіданні:

доктор педагогічних наук,
доцент, завідувачка кафедри
освітології та інноваційної
педагогіки

Анна БОЯРСЬКА-ХОМЕНКО

Рецензент:

доктор педагогічних наук,
професор, професор кафедри
східних мов

Любов КАЛАШНИК

Рецензент:

кандидат педагогічних наук,
доцент, доцент кафедри
музичного мистецтва

Ганна КОРЧАГІНА

Секретар:

кандидат педагогічних наук,
доцент, доцент кафедри
освітології та інноваційної
педагогіки

Алла ЦАПКО

Підпис *Головуючий* засвідчується *29.06.2023*

Калашник Л., Корчагіної Г., Цапко А.

